

Complexnummer: 512116

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Sint Victorkerk

Aantal complexonderdelen

4

Monumentnummers van complexonderdelen

512117, 512118, 512119, 512120

Woonplaats

Benschop

Gemeente

Lopik

Provincie

Utrecht

Locatie van het hoofdoject

Dorp 149, 3405 BC te Benschop

Complexomschrijving

Inleiding

De rooms-katholieke Sint Victorkerk van Benschop is gebouwd in 1886. De bouwpastoor was Adrianus Anthonius Joannes van Rossum. Hij was lid van het Utrechtse Sint Bernulphusgilde en goed bevriend met de politicus en theoloog dr. H.J.A.M. Schaepman, die bij de kerkwijding in 1888 aanwezig was en wordt gememoreerd door een plaquette in de schouw van de pastorie. Het ontwerp van kerk werd gemaakt door architect Alfred Tepe. De pastorie werd in 1896 eveneens in neogotische stijl opgetrokken naar ontwerp van architect G.A. Ebbers. De kerk ontving relieken van de H. Victor, afkomstig uit de kerk van Xanten. Van Rossum bezocht deze kerk met een excursie, georganiseerd door het Bernulphus-gilde. Omschrijving

Het in de kern van Benschop evenwijdig aan de Benschopper Wetering gelegen KERKELIJK COMPLEX ligt tussen Het Dorp en de zuidzijde van het kerkhof. Het complex bestaat uit de volgende onderdelen:

1. kerk 2. pastorie 3. processietuin 4. graf pastoor Van Rossum

Achter de kerk, ten zuiden van het gebouw, ligt de processietuin met een restant van een landschappelijk aangelegd padenstelsel. Ten zuiden hiervan bevindt zich het kerkhof, gescheiden door een smeedijzeren hek met bakstenen pijlers en geflankeerd door een stenen baarhuisje, welke laatste voor de bescherming van ondergeschikt belang is. Op het kerkhof bevindt zich het graf van bouwpastoor Van Rossum.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Het kerkelijke complex is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als goed voorbeeld van een gaaf bewaard ensemble van een neogotische kerk met bijbehorende pastorie en processietuin uit het laatste kwart van de 19de eeuw en als de uitdrukking van een bijzondere geestelijke ontwikkeling. Tevens heeft het complex ensemblewaarde vanwege de silhouetwerking in de Lopikerwaard, alsmede vanwege de ligging aan de Benschopper Wetering, binnen de kern van Benschop.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 512117

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 februari 2000
Kadaster deel/nr	82700/44

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Benschop	Lopik	Utrecht

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Benschop	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Benschop	B			2195

Omschrijving**

Omschrijving

De evenwijdig aan het Dorp en de Benschopper Wetering gelegen, door A. Tepe ontworpen en in 1886-1888 in neogotische stijl gebouwde, rooms-katholieke KERK is een driebeukige kruisbasiliek, opgetrokken in grauwe baksteen op een bakstenen plint en aan de buitenzijde voorzien van zich verjongende steunberen met afzaten. De met leien in maasdekking gedekte dakschilden worden hier en daar doorbroken door kleine dakkapellen onder steekapjes. De meeste vensters hebben een spitsboogvormige beëindiging en zijn voorzien van traceringen; sommige, waaronder de blindnissen worden gedekt door een rond- of tudorboog. Het schip telt drie traveeën. De transepten hebben afgeschuinde zijden. Het koor aan de oostzijde heeft een travee en een driezijdige koorluiting. Tegen de westzijde van het middenschip is een toren gezet op een vierkante plattegrond van vier geledingen met zich verjongende steunberen, galmgaten en een ingesnoerde, leien gedekte achthoekige spits. De spits heeft een bekroning in de vorm van een kruis met een torenhaan. Aan de westzijde van de toren bevindt zich hoofdingang waarboven in 1895 een groot gebrandschilderd venster is aangebracht. Tegen de zuidzijde van de toren is een traptorentje geplaatst, dat reikt tot de derde geleding. Aan de noordzijde is tegen de toren, ter zijde van het de zijbeuk een aanbouw gezet van één bouwlaag onder een tentdak (doopkapel). Aan de noordoostzijde is in de oksel tussen het transept en het koor een veelhoekig bouwdeel gezet onder een spits dak, dat de sacristie en de zangtribune herbergt. Deze tribune is toegankelijk via een tussen de aanbouw en het transept geplaatste zeshoekige traptoren met leien gedekte spits. Het interieur van de kerk is bepleisterd en heeft kleurrijke ronde pijlers, gedecoreerde scheibogen en kruisribgewelven. Een deel van de viering, alsmede het koor, is uitgevoerd met in de jaren twintig aangebrachte gewelfschilderingen. De banken en biechtstoel stammen uit de bouwperiode. Alle vensters zijn voorzien van gebrandschilderde ramen. Het koor is enigszins hoger gelegen en wordt gescheiden van de viering door een smeedijzeren koorhek met de tekst: `domus dei porta coeli' (het huis van de Heer is de poort naar de hemel). Aan de scheidingsboog boven het koorhek hangt een voorstelling van Christus aan het kruis. Het zeshoekige eikenhouten

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

preekgestoelte met neogotische traceringen staat thans links voor het koorhek en is voorzien van een trap met smeedijzeren leuning. Het hoofdaltaar wordt omgeven door een beschilderde houten baldakijn met pinakels. Het altaar en het tabernakel hebben een vergulde achtergrond en zijn beschilderd met heiligen. De vensters in het koor zijn bevatten de namen van de schenkers. Het grootste venster van het koor, aan de zuidzijde tegenover de zangtribune, is gewijd aan Cecilia. De balustrade van de zangtribune is uitgevoerd met schilderijen in spitsbogige spaarvelden. Eronder bevindt zich de doorgang naar de sacristie. Deze wordt overkluisd door een stergewelf. In de sacristie zijn twee gebrandschilderde vensters geplaatst die afkomstig zijn uit de oude kerk. Ook bevindt zich hier de doorgang naar de pastorie. In het zuidertransept staat een uit koper vervaardigd altaar, gewijd aan St. Victor. Het altaar in het noordertransept is uitgevoerd in hout en gewijd aan de H. Familie. Het bevat drie beelden en twee panelen met schilderijen van heiligen. De vensters in het noordertransept zijn gewijd aan Maria, die in het zuidertransept aan de H. Jozef. De vensters in de zijschepen symboliseren de zeven sacramenten door middel van voorstellingen uit de bijbelse geschiedenis. Een bakstenen balkonafscheiding bevindt zich boven het portaal aan de westzijde.

Waardering

De kerk is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als gaaf voorbeeld van een neogotische, door Alfred Tepe ontworpen, rooms-katholieke kruisbasiek uit het laatste kwart van de 19de eeuw met diverse oorspronkelijke interieuronderdelen, eveneens met een rijke neogotische detaillering. Als zodanig is de kerk van belang voor het oeuvre van de architect Alfred Tepe. Tevens heeft de kerk ensemblewaarde vanwege de ligging in de kern van Benschop, in combinatie met het kerkhof, de processietuin en de uit dezelfde periode stammende pastorie.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

Monumentnummer*: 512118

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 februari 2000
Kadaster deel/nr	82700/33

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Benschop	Lopik	Utrecht

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Benschop	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Benschop	B			2195

Omschrijving**

Omschrijving

\t

De evenwijdig aan het dorp, ten noordoosten van de kerk gelegen PASTORIE van de parochiekerk St. Victor is in 1896 in neogotische stijl gebouwd naar ontwerp van G.A. Ebbers en telt twee bouwlagen op een in hoofdvorm rechthoekige plattegrond. Het pand is gedekt met een leien afgeplat schilddak. De gevelopzet is met uitzondering van de voorgevel asymmetrisch. De gevels zijn horizontaal geleed met bakstenen zaag- en muizetandlijsten en verticaal door spaarvelden die meestal vensters bevatten. De spaarvelden en boogvelden zijn voorzien van spitsboogvormige, danwel segmentboogvormige ontlastingsbogen. De goot is bekleed met leien en rust op een uitgekraagde bakstenen rand. De voorgevel heeft een middenrisaliet met tuitgevel, die door de daklijst heen steekt en is voorzien van een steekkap. De topgevel is vanaf de tweede bouwlaag voorzien van lisenen met een driepasvormige beëindiging van het spaarveld. De tuitgevel heeft een pinakel als bekroning en is afgedekt met een ezelsrug. In de eerste bouwlaag van het risaliet bevindt zich in een rondboognis de hoofdentree met een houten paneeldeur waarboven op het kalf de tekst: `pax intrantibus'(vrede aan hen die hier binnengaan) is aangebracht. Het drieruitsbovenlicht erboven heeft rondboogtraceringen. In de tweede bouwlaag bevindt zich een tweelichtsvenster en in de top een T-venster. Ter weerszijden van het risaliet bevindt zich in de eerste bouwlaag een drielichtskozijn en in de tweede bouwlaag drie vensters, gescheiden door muurdammen. De linkerzijgevel heeft links een uitspringend bouwdeel met trapgevel, voorzien van bakstenen pinakels. In de eerste bouwlaag bevat de gevel een samengesteld venster, in de tweede bouwlaag drie vensters, gescheiden door muurdammen. De topgevel bevat een kruiskozijn. Het terugliggende rechterdeel van de gevel bevat links een openslaande deur en in beide bouwlagen een aantal spaarvelden alsmede een aantal vensters. In de oksel is een houten driezijdige veranda met gebrandschilderd glas-in-lood geplaatst. De rechterzijgevel heeft een asymmetrisch geplaatst

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

risalerend geveldeel onder een steekkap. In het risaliet is in beide bouwlagen een drielichtsvenster gezet. Links van het risaliet heeft de tweede bouwlaag een rechthoekige houten erker op stenen schoren met segmentbogen geplaatst. Deze is gedetailleerd uitgevoerd met briefpanelen, zinken waterspuwers in de vorm van draken en vensters met glas-in-lood. Rechts van deze gevel is de doorgang naar de sacristie. Hierin bevindt zich een houten segmentboogvormige deur. Tegen de achtergevel is een asymmetrisch geplaatst bouwdeel gezet met een iets lagere goothoogte, dat is gedekt met een steekkap. Dit bouwdeel is voorzien van een in het midden geplaatst risaliet die hoger is opgetrokken en wordt afgedekt door een schilddak. Het risaliet bevat in de eerste bouwlaag een dubbele deur met glas-in-lood bovenlicht, in de tweede bouwlaag een drielichtsvenster met bovenlicht en daarboven een drielichtsvenster zonder bovenlichten. Terzijde zijn enkele smalle vensters in spaarvelden gezet. Tegen de achtergevel is links een aanbouw onder leien gedekt lessenaardak geplaatst en rechts een serre, die voor bescherming van ondergeschikt belang is. De gevel erachter bevat ter plaatse openslaande deuren. In de tweede bouwlaag zijn diverse spaarvelden voor, deels voorzien van vensters.

\t

De oorspronkelijke plattegrondindeling en de detailleringen van de interieuronderdelen als paneeldeuren, tochtdeur met glas-in-loodbovenlichten zijn grotendeels gehandhaafd. In het midden bevindt zich een gang met vloertegels in een geometrisch patroon en kruisribgewelven op consoles. Halverwege de gang bevindt zich de trap naar de verdieping, die is geaccentueerd door bewerkte houten trappalen. De gang naar de sacristie is eveneens van kruisgewelven voorzien. Enkele vertrekken bevatten schouwen. De zit- en eetkamer worden van elkaar gescheiden door schuifdeuren. De eetkamer heeft een houten wandbetimmering waarin een buffet is opgenomen. De schouwbank bevat een reliëf met portretbuste van dr. Schaepman; de achterwand bekleed met polychrome en Delfts blauwe tegels.

\t

Waardering

\t

De door G.A. Ebbers ontworpen pastorie is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als goed voorbeeld van een pastorie in neogotische stijl uit het laatste kwart van de 19de eeuw. Het pand is gaaf wat betreft de hoofdvorm, het materiaalgebruik en de detaillering van zowel het exterieur als het interieur met de bijbehorende interieuronderdelen. Tevens heeft het cultuurhistorische waarde vanwege zijn ontstaansgeschiedenis en heeft het ensemblewaarde vanwege de ruimtelijke, functionele en stilistische relatie met de naastgelegen parochiekerk St. Victor.

\t

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Functie

Pastorie(F)

Monumentnummer*: 512119

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 februari 2000
Kadaster deel/nr 82700/41

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Benschop Lopik Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
Benschop achter kerk en pastorie

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Benschop B 2195

Omschrijving**

Omschrijving

De in een landschappelijk stijl aangelegde processieTUIN bij de rooms-katholieke kerk Sint Victor is gelegen ten zuiden van de kerk en ten noorden van het kerkhof. Kenmerkend is de sobere aanleg met slingerpaden tussen grasperken en enkele monumentale loofbomen. De oost- en westzijde van de tuin zijn omsloten door bomen, evenals de zuidzijde, die grenst aan het kerkhof. Kerkhof en processietuin worden van elkaar gescheiden door een toegangshek, bestaande uit twee bakstenen hekpijlers met daartussen een dubbel smeedijzeren hekwerk en een decoratief gekrulde bekroning.

Waardering

De tuin is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde door voormalige functie als voorbeeld van een in een sobere landschappelijke stijl aangelegde processietuin. Tevens is sprake van ensemblewaarde door de ruimtelijke en functionele relatie tussen de tuin en de kerk en het kerkhof.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen Wandelpark

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 512120

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 februari 2000
Kadaster deel/nr 82699/134

Woonplaats* Benschop
Gemeente* Lopik
Provincie* Utrecht

Locatiennaam Benschop
Locatieomschrijving op begraafplaats

Kadastrale gemeente* Benschop
Sectie* B
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 2195

Omschrijving**

Omschrijving

Het op de rooms-katholieke begraafplaats van Benschop gelegen GRAFMONUMENT is vervaardigd voor de bouwpastoor van de St. Victorkerk, A.A.J. van Rossum, geboren in Utrecht in 1843 en gestorven in 1916. Het noord-zuid geplaatste graf bestaat uit een natuurstenen basement met daarop een van tekst voorziene natuurstenen licht getoogde plaat. Aan de zuidzijde bevindt zich een staande gedeelte, dat op rotsachtige wijze is bewerkt en een berg met een kruis verbeeldt. Het kruis is voorzien van een gebeeldhouwde lauwerkrans en in een rondboogvormig vlak in het midden onder het kruis is reliëf van een marmeren kelk met hostie aangebracht.

Waardering

Het grafmonument is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als relict van de bouwgeschiedenis van de St. Victorkerk en als uiting van de funeraire geschiedenis.

Hoofdcategorie Uitvaartcentra en begraafplaatsen
Subcategorie Begraafplaats en -onderdelen
Functie Grafmonument

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument